

avgusta 1534 se je zavezalo sedem tovarišev v pariški cerkvi z obljubami uboštva ter devištva in so prisegli, da bodo delovali za čast božjo v Palestini, ali komorkoli jih bo poslal papež. Leta 1537 so se zbrali v Benetkah, da bi se odpeljali v Sveto deželo, a jim je onemogočila ta načrt turška vojna. Kot vojščaki Kristusovi so se trudili tovariši v Italiji, en del pod Ignacijem se je podal v Rim. Ustanovitelj je predložil pravila nove družbe papežu in prejel potrdilo leta 1540. Družba se je prav kmalu razmnožila. Prvi predstojnik je bil Ignacij, ki je dal ustanovi tudi celo organizacijo. Organiziral je v Rimu več dobrodelnih zavodov in umrl leta 1556.

Notrajna uprava reda.

Na znotraj je bil jezuitski red v glavnem urejen kakor beraški redovi, vendar nekatere točke so pa bile čisto nove. Novo je bilo, da so polagali jezuiti izredno važnost na pridigo, spovedovanje ter pouk. Niso nosili posebne redovne obleke, ampak so se oblačili kakor posvetna duhovščina. Redu načeljuje za celo življenje izvoljeni general, ki imajo svoj sedež v Rimu. General je še obdan od posebnega sveta. Celi red je razdeljen v provincije, navadno po političnih deželah, in pokrajini načeljuje provincijal. Predstojniku jezuitskega študijskega zavoda pravijo rektor, voditelj misijonskih postaj se imenujejo superijorji.

Predno je kdo sprejet v jezuitski red, se mora podvreči dveletnemu novicijatu, ki je prepleten z duhovnimi vajami in spokornim življenjem. Novicijat se konča z navadnimi obljubami. Tem sledi dveletno ponavljanje jezikovnih študij ter vaje v govorništvu ter triletno učenje modroslovja, mnogokrat večletno delovanje kot učitelj na gimnaziji in konečno štiriletno bogoslovje. Jezuite posvetijo v mašnike s tridesetim letom. S slovesnimi obljubami se zaveže jezuit večkrat še le 20 let po vstopu v red in ob tej priliki še dodanejo obljubo delovanja v misijonih, kamorkoli bi ga poslal papež. Že sveti Ignacij je odredil, da sme sprejeti jezuit cerkvena dostojanstva le na izrecno zapoved svetega očeta. Ustanovitelju je bil vedno pred očmi vzor pravega jezuita v tem, da je popolnoma odtrgan svetu in z nič navezan na posvetno in radi tega je prepovedal stremljenje za častmi ter dostojanstvi.

*

Papež je poslal škofu zlatomašniku dr. A. Karlinu naslednjo brzojavko: Iz Vatikana, dne 21. julija 1930. Presvetli in prečastiti gospod! Veselega srca je sveti Oče izvedel, da boš v kratkem obhajal petdesetletnico, odkar si srečno opravil Bogu prvo svojo daritev. On zanesljivo ve, koliko dobroga si v tej dobi s svojo skrbnostjo storil v korist Cerkve božje. Hvalevredno je namreč, da si bil vselej duhovščini in ljudstvu vzgled v čednosti, da pa si tudi, v zvesti pokorščini do navodil Apostolskega Sedeža, delal na to, da bi povsod v Tvoji škofiji cvetelo versko življenje. Priarano Ti torej k

650

Tvojemu slavlju skupni oče čestita ter svoje svete želje združuje s častili Tvojih častilcev; in to predvsem prosi Boga, naj Te do poznih, poznih let, enako polnih zaslug, milostno ohranja pri dobrem zdravju — v slavo božjo in v zveličanje duš. V povišanje slovesnosti veselega dogodka in duhovne koristi Tvojih vernikov, Te sveti Oče pooblašča, da podeliš po svoji zlati svetli maši v Njegovem imenu navzočim blagoslov, združen s popojnim odpuščanjem pod navadnimi pogoji. Medtem z ljubeznijo v Gospodu podeljuje v poroštvo nebeških blagodarov in v dokaz svoje očetovske naklonjenosti Tebi in vsem Tvojim apostolski blagoslov. Jaz pa se s tem obvestilom poslužim priložnosti, da Ti sporočam izraz svojega največjega spoštovanja do Tebe, s katerim sem in ostajam Tvoji Prezvzišenosti predan — E. Kard. Pacelli.

Zlate maše mariborskega vladike dr. A. Karlina v nedeljo, dne 27. julija so se udeležili poleg bana dr. Serneca še: nadškof ljubljanski dr. Jeglič s pomožnim škofom dr. Rožmanom, zagrebški nadškof dr. Bauer s tajnikom kanonikom Slamičem in škof s Krka dr. Srebrnič.

Preobleka pri 66. žolskih sestrah v Mariboru. Dne 16. julija tega leta je obhajal zavod 66. žolskih sester v Mariboru lep in pristrčen praznik. 38 deklet je med ganljivimi obredi sprejelo iz rok milostljivega g. kanonika Cukala, ravnatelja mariborskega bogoslovja, obleko reda sv. Frančiška in redovno ime, in sicer: Briški Angela iz Fare pri Kostelu (s. Lidvina); Papež Marija iz Dobiletine-Nazarje (s. Eva); Prijatelj Frančiška iz Ribnice na Dolenjskem (s. Ada); Pukšič Roza od Sv. Urbana pri Ptuj (s. Dora); Zupan Marija iz Šenčurja pri Kranju (s. Lavrencija); Tratnik Jozefa iz Suše-Poljane (s. Alfonza); Ojel Marija iz Strmca, Sv. Lenart (s. Adalberta); Genovio Jozefa iz Metnaja pri Stični (s. Osana); Žižek Marija iz Sv. Križa pri Mariboru (s. Petronija); Zunko Terezija iz Cirkove (s. Honorija); Kokolj Alojzija iz Vurberga pri Ptuj (s. Anuncijata); Ogrinc Ana iz Vurberga pri Ptuj (s. Evdoksija); Žuža Angela iz Trbovelj (s. Cirila); Jelen Neža iz Gornje Ponikve (s. Uršula); Ojel Terezija iz Strmca, Sv. Lenart (s. Ediltruda); Ornik Marija iz Sv. Petra pri Mariboru (s. Tarzila); Kröfl Ivana iz Starš pri Sv. Janžu na Dravskem polju (s. Radoslava); Benko Ivana iz Ločiča, Sv. Urban pri Ptuj (s. Alojzija); Kokolj Angela iz Mlake-Javorje (s. Hema); Juteršek Marija iz Brezja (s. Jukunda); Zollbauer Roza iz Šmartna pri Sv. Stefanu (s. Eberharda); Knez Marija iz Sv. Miklavža pri Laškem (s. Korona); Koritnik Marija iz Stare vasi pri Vidmu (s. Krizanta); Pogačar Frančiška iz Deutsch Matrei, Tirolsko (s. Nikolina); Jerše Zvonka iz Otoka pri Gornjem gradu (s. Fides); Purnat Jozefa iz Šmarina ob Dreti (s. Edvina); Strupi Ana iz Rupe pri Kranju (s. Virgilija); Krt Ivana iz Sv. Mihaela pri Šoštanju (s. Anani-

ja); Ocvirk Matilda iz Vojnika (s. Metodija); Vresnik Viktorija iz Rute pri Puščavi (s. Maksencija); Polovšak Marija iz Skornega pri Šoštanju (s. Viljemina); Kurmanšek Cecilija iz Šmartna ob Paki (s. Baldomira); Pristovnik Pavla iz Črešnice (s. Teobalda); Fister Jelka iz Podbrezij (s. Erika); Oblak Pavla od Sv. Gregorja (s. Erzelijsa); Poteko Katarina iz Griž (s. Siksta); Slapnik Julijana iz Srobotnega pri Motniku (s. Hrizogona); Božič Antonja iz Rake (s. Avksilija).

NOVICE

ODLIKOVANJA LAVANTINSKE DUHOVŠČINE.

Konzistorijalnim svetnikom so imenovani prečastiti gospodje:

Bogovič Ivan, profesor v Mariboru; Frangež Jernej, župnik pri Sv. Marjeti ob Pesnici; Horvat Friderik, dekan pri Veliki Nedelji; Janžekovič Jožef, dekan pri Sv. Lenartu v Slov. goricah; Jurak Peter, opat v Celju; P. Valerijan Landergot, župnik pri Sv. Mariji v Mariboru; P. Linus Prah, kapuc. provincijal v Celju; Dr. Slavič Matija, vseučiliški profesor v Ljubljani; Szelepecz Ivan, častni kanonik in dekan v Murški Soboti; Veternik Anton, župnik v Žalcu.

Duhovnim svetnikom so imenovani prečastiti gospodje:

Bosina Ivan, župnik pri Sv. Juriju v Slov. goricah; Bratkovič Franc, župnik v Negovi; Cilensček Alojzij, župnik v Poljčanah; Csarics Jožef, župnik pri Sv. Juriju v Prekmurju; Goričan Janez, župnik v Špitaliču; Grobelšek Janez, župnik na Gomilskem; Hierische Franc, vpokojeni župnik na Polzeli; Hojnik Ivan, župnik v Koprivni; Hurt Franc, župnik na Muti; Dr. Jehart Anton, bogoslovni profesor v Mariboru; Dr. Jeraj Jožef, bogoslovni profesor v Mariboru; Kociper Anton, župnik na Ponikvi; Končan Fortunat, župnik pri Sv. Pavlu pri Preboldu; Krančič Jožef, dekanjski upravitelj na Ljubnem; Lajnsič Anton, župnik pri Sv. Martinu pri Vurbergu; Lom Franc, dekan v Šmarju pri Jelšah; Lončarič Jožef, župnik pri Sv. Jederti nad Laškem; Messner Janez, dekanjski upravitelj v Marenbergu; Močnik Franc, župnik pri Sv. Stefanu pri Žusmu; Poplatnik Josip, župnik na Polenšaku; P. Pavel Potočnik, katehet v Mariboru; Potokar Gregor, župnik pri Sv. Martinu pri Šaleku; Požar Alfonz, župnik na Rečici v Savinjski dolini; Preskar Karol, dekanjski upravitelj v Šmartnem ob Paki; Rauter Jakob, župnik

na Pilštanju; P. Klarus Rottman, spovednik v Mariboru; Rožman Jakob, župnik pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu; Sagaj Alojzij, dekan v Hočah; Serajnik Ivan, župnik v Kotljah; Sinko Franc, župnik pri Sv. Martinu na Pohorju; Šegula Franc, župnik v Makolah; Štuhec Franc, župnik pri Sv. Juriju ob Ščavnici; Tovornik Franc, arhidijakon v Konjicah; Treiber Franc, župnik pri Sv. Miklavžu pri Slovenjgradcu; Vaclavik Robert, župnik v Gotovljah; Zakošek Janez, župnik pri Sv. Venčesu pri Slovenski Bistrici; Zemljič Matija, župnik pri Sv. Tomažu pri Ormožu; Dr. Žagar Ivan, prošt v Ptuj; Žagar Pavel, kanonik v Novicerkvi; Žičkar Marko, župnik v Ločah; Živornik Pavel, profesor v Mariboru.

*

Občni zbor Vzajemnosti Lavantinske škofije se vrši v torek, dne 12. avgusta tega leta v Mariboru v avli bogoslovja (1. nadstropje) s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo tajnikovo, blagajnikovo ter nadzorstvenih članov. 3. Volitev odbora in nadzorstva. 4. Razgovor o regulaciji duhovniških plač. 5. Slučajnosti.

Žrtvi Mure. V nedeljo, dne 20. julija je utonil v Muri pri kopanju 13 letni Jožef Immereich. — Pri regulaciji Mure v Podgradu pri Gornji Radgoni je bil že dalje časa zaposlen 52 letni posestnik Anton Rožman. V sredo, dne 23. julija je nalagal v družbi delavcev gramoz na nasipini sredi reke v čoln ter ga prevažal na obrežje. Pri delu je spodrsnil, padel v vodo in utonil.

Dva požara vsled udara strele. V Št. Vidu nad Valdekom je pogorel vsled udara strele lesen mlin, last posestnika Val. Oberšeka. Ogenj so opazili še le drugo jutro, ker je mlin čisto na samem. — V petek, dne 18. junija je udarila strela krog 9. ure zvečer v kopo pšenice, oddaljeno kakih 20 m od hiše posestnika Ivana Mithansa v Šmartnem pri Slovenjgradcu. Zgorelo je pet kop, ostale je rešilo šmartninsko gasilno društvo.

Udar strele. Dne 22. julija popoldne je udarila strela v hlev posestnika Jožefa Kvas v Trnovljah pri Celju. Od hleva se je razširil požar na bližnji kozolec. Obe poslopji sta bili upepeljeni, oteli so le živino.

Strašen potres v južni Italiji. Dne 23. julija tega leta je obiskal grozen potres južne dele Italije krog Neapolja. Potres je nastal v noči takoj po eni uri in je trajal 45 sekund. Pravijo, da je bil to najmočnejši potres, kar jih pomnijo današnji ljudje. V Neapolju so zbežali ljudje v silnem strahu iz hiš in se zbirali na trgih in v parkih, kjer so ostali vso noč. Ugasnila je električna luč, prekinjen je bil telefonski promet, kar je splošno zmešnjavo še povečalo. Hujši je bil učinek v neapoljski okolici. Potresna nesreča je zahtevala 2500 mrtvih in zelo mnogo ranjenih. V več krajih so skoro vse hiše tako poškodovane, da v njih ni več varno bivati. Središče potresa je bil Monte Vulture med Foggio in Melfijem, ki je ugasil ognjenik in je povzročil že več hudih potresov. Od posameznih mest je naj-

bolj prizadeto Melfi, kjer je bilo več nego 100 mrtvih in mnogo ranjenih. Do Neaplja ni ostal nepoškodovan nobeden kraj. — Število smrtnih in ranjenih žrtev narašča od dne do dne, ker jih izkopavajo izpod razvalin. Ranjenec je več tisoč in en milijon ljudi brez strehe. Ker vlada v Italiji grozna vročina, je nevarnost, da bodo izbruhnile kužne bolezni. Pri reševanju je zaposleno vojaštvo in tudi papež je poslal denarno pomoč. Italjanski kralj je že bil na mestih grozne nesreče.

Strašen vihar na Italjanskem. Dne 25. julija je razsajal silovit vihar nad ozemljem Monte Belluno na Montellu. Vihar je zahteval veliko človeških žrtev in napravil na hišah ter poljih strahovito škodo. Ozemlje, katerega je zadelo upostošenje viharja, gre od Venegazza preko Giaterra do Lusegane. Cela pokrajina je opustošena do tal. Vihar je izruval nebroj dreves. Ubitih je nad 30 ljudi, veliko pa ranjenih, popolnoma uničenih je nad 200 hiš. Vsa severna Italija je bila po tej nesreči nekaj časa brez električne luči.

Mariborska »Samopomoč« poročja: Dne 5. junija 1930 je umrl član tretjega oddelka Zadružne samopomoči v Mariboru g. Vogrin Janez, posestnik v Vintarovcih, župnija Sv. Urban pri Ptuj. Če tudi je bil rajni le štiri mesece član društva, je društvo izplačalo dediču lepo podporo. Naj v miru počiva!

Avtobus Celje—Kozje—Podsreda bo od ponedeljka, to je dne 28. tega meseca na željo interesentov odhajal iz Podsrede 10 minut prej ko doslej, to je ob 5.20, tako da bo prihajal tudi v Celje 10 minut prej ko doslej in sicer ob 7.35; mimo vsake štacije bo torej prihajal 10 minut prej. Na ta način bo imel zvezo tudi z vlakom proti Savinjski dolini iz Celja. V žepnih vozniških redih celjskega avtobusnega podjetja je to že vpoštevano, v stenskih vozniških redih pa naj lastniki talstih blagovollijo to popraviti.

Petindvajsetletnica pomorske bitke pri Čušimi. V glavnem mestu Japonske v Tokiju so slavili te dni na poseben način 25 letnico pomorske bitke pri Čušimi, kjer so porazili Japonci rusko brodovje, kateremu je poveljeval admiral Rezestvenski. Japonskim bojnim ladjam je bil poveljnik Togo, ki je bil navzoč tudi pri proslavi 25 letnice. Znamenitost pri tej proslavi so bile ladje, katere so bile posnetki nekdanjih japonskih bojnih ladij, ki so izvojevale zmago in katere so peljali v slovesnem sprevodu po tokijskih ulicah.

Lov na šoje. Iz konjiškega okraja nam poroča naš dober dopisnik: Ena najhujših roparij na mladiče nežnih ptičev pevcev in tudi na mlada piščeta je šoja. Kadar krmijo šoje mlad naraščaj, pretaknejo vsako gnezdece ptičev dobrotnikov in jih oropajo mladiče. Šoje bi bilo treba zatirati ter iztrebljati z isto vnemo kakor srake, vrane ali jastrebe. Pri nas v konjiškem okraju je Švajgerjev stric precej polovil to škodljivko. Ko so začele hoditi šoje na rop za prehrano mladičev, nas je povabil stari Švajger šoli odrasle fante seboj v gozd. Tukaj je izbral na sredini gabrovja in bukovja kako slabejšo drevo, katerega ni bilo škoda. Oklestil

ga je in mu pustil le posamezne rogovile, katere je namazal s ptičjim limom. Pod drevesom je postavil iz smrekovih vej kolibo, v kateri je bilo prostora za šest sedečih oseb. Ta predpriprava je bila izvršena zvečer. Drugo jutro na vse zgodaj smo že bili pri stricu. Snel je s stene kletko, v kateri je imel po več živih šoj. Vzeli smo še seboj grablje in se odpravili v hosto. Ko smo bili na cilju, je potegnil stric nož in napravil iz dveh palčic križ, na katerega je raztegnil z razprostrtimi peruti seboj prinešeno šoj. Komaj je bila šoja privezana na prekrižani palici, se je začela dreti iz polnega grla, kakor bi jo pekel živo na ražnju. Švajger je položil kričača na tla pred vhod v naš šotor, kamor smo se potegnili in čakali. Šoja zunaj se je drla neusmiljeno in takoj so se začele oglašati in odgovarjati druge. Ni trpelo dolgo, že je bil cel gozd zrevolucioniran. Šoje so kričale na vseh koncih ter krajih in prihajale vedno bližje k limanicam. Par jih je hitro obviselo, kričalo, irfotalo in se skušalo odtrgati. Ko je padla z drevesa na tla, ni mogla zleteti, ker je imela s ptičjim limom umazane peruti. Stric jo je pograbil z grabljami k nam v šotor in jej zavil vrat. Na ta način smo jih ulovili eno jutro nad 50. Švajgerjeva teta je znala pripraviti iz ocedenih šoj okusen rižoto, ki je boljši nego iz golobjega mesa. — Popisani način lova na škodljivko šoje, ki je zelo razširjena po naših šumah, je zelo enostaven, se gotovo obnese in kdor je prijatelj bolj divjačinskega mesa, temu se tudi izplača.

Doslej največjo globočino je dosegel ameriški učenjak in profesor Reebe. Zgradil je poseben jekleni balon, v katerega so bila udelana okna iz kremenca. Reebe se je spustil v morje pri Bermudas otočju in se potopil 440 m, poprej le 100 m. Profesor se je srečno vrnil iz globočine in bo sedaj objavil opazovanja v tej izredni morski globini.

Cerkev, katero so požrli psi. Iz severne Kanade poročajo, da so tamkaj požrli psi cerkev. Bilo je to svetišče čisto svoje vrste in radi tega ga je zadela tako čudna usoda. Cerkevica je bila ena najbolj severnih in zgrajena v Hudsonbay pokrajini. Škof iz Winnipega je hotel novo cerkevico posvetiti in je rabil šest mesecev, predno je dospel na cilj. Potoval je največ v majhnem indijanskem čolnu. Dolgotrajna mučna pot je bila zastoj, cerkev ni več stala, ko je dospel škof... Psi so jo bili požrli. Svetišče so postavili Eskimi in kosti kitov in so ga tudi pokrili s kitjo kožo. Na ta način zgrajeno poslopje je nudilo prostor za 80 ljudi. Med dvema službama božjima se je zgodila nesreča: Krdelo čisto podivjanih psov se je zakadilo nad stavbo in jo pohrustalo do zadnjega koščeka.

Vozni red za Din 2:—

(po počti Din 259 poslati v znakah naprej, ako so naroči le en izvod) za vse železniške in svetovne prege Slovenije dobite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.